

Maija Kauhanen gör troligtvis en av årets bästa skivor – får fulla poäng av HBL:s recensent

SKIVRECESSION [Tove Djupsjöbacka](#)

15.3.2017 07:00

Mångsidiga folkmusikern Maija Kauhanen ger ut en ytterst mogen debutskiva, där allt rör sig på samma höga nivå. Tove Djupsjöbacka dristar sig till att kalla plattan en av årets bästa.

FOLKMUSIK

Maija Kauhanen

Raivopyörä

(Nordic Notes)

Den här skivan har jag väntat på länge. Maija Kauhanen har visat framfötterna i folkmusikbranschen i en lång rad ensembler såsom Okra Playground, Rönsy, Mari Kalkun & Runorun, Malmö, Tapani Varis Collective och Folkavant. Under flera år har hon finlipat sin soloprofil – och nu finns den äntligen på skiva! En ytterst mogen debutskiva, där man helt tydligt jobbat ambitiöst för att skapa en finlipad skivhelhet, bjudit in gamla världsmusikräven Colin Bass som producent och skaffat sig ett internationellt skivbolag.

Maija Kauhanen är sällsynt mångsidig och allt hon gör sker på toppnivå. Hennes huvudinstrument är Saarijärvikantelen, som oftast spelas med en sticka som plektrum, vilket gör klangen skarp och genomträngande. Genom att friskt utnyttja bassträngarnas djup låter kantelen stundom som två helt olika instrument. Men inte nog med det, dessutom spelar hon slagverk samtidigt – främst med pedaler men emellanåt också med händerna. När man ser henne live kan man inte undgå att imponeras av hur suveränt hon behärskar hela paletten! Det man klokt nog insett i fråga om skivan är att den måste kunna avlyssnas som sådan. Den som lyssnar för första gången hör enbart musiken, och lär inte låta sig imponeras av att allt faktiskt framförs live av en och samma person. Alltså har man helt tydligt bemödat sig om att göra det hela så nyansrikt som möjligt på skiva.

De flesta av spåren är långa, och de dramaturgiska bågarna är imponerande. Den som tänkt provsmaka i en halv minut gör sig icke besvär. Då går man miste om allt det geniala i strukturen, hur man binder ihop flera stämningar i en och samma låt och låter den utvecklas organiskt. Till exempel inleds öppningsspåret *Tarinaisi* med klara, drömska toner. Först efter fyra och en halv minut gör slagverken entré som i ett trollslag och

förvandlar det hela till något mer svängande och lekfullt, medan tempot och intensiteten ytterligare stiger under de allra sista minuterna. På titellåten *Raivopyörä* lyckas Kauhanen med konststycket att bygga upp en kontinuerlig stegring på nästan tio minuter, där också tempot ständigt accelererar med små, små steg.

Som om inte allt detta var tillräckligt för att imponera på vem som helst övertygar Maija Kauhanen mera än de flesta som sångare! Det är allt från genomträngande övertonsrik skärpa till klockrena soprantoner som gäller. Endast fyra låtar har text, vilket betyder att Kauhanen får gott om plats att briljera med ordlös sång. Det är säkert ett klokt drag med tanke på en internationell karriär, men framför allt är det ytterst skickligt och känsloladdat! I *Raivopyörä* finns det gott om text, men i klimaxen stegras rösten till rena skriket, medan *Pinnalla* bjuder på lekfullt, virtuost trallande i full fart.

Skivans mest säregna nummer är *Alttarille*, där allt plötsligt doftar avantgarde. Kantelen kvider då den spelas med stråke, och att instrumentet i denna låt är lätt ostämt är en förbryllande men modig effekt. Texterna speglar olika kvinnoöden och är liksom musiken en blandning av traditionellt och Kauhanens eget. Det sitter precis rätt – innehållet har en viss historisk men tidlös prägel, samtidigt som det är av denna dag. Kvinnor som utsätts för våld och misshandel, som i *Raivopyörä*, är tyvärr både historia och nutid.

Har jag då inget negativt att säga? Nej, inte egentligen. Maija Kauhanen har gjort en av årets bästa skivor, vågar jag säga trots att det ännu är mycket kvar av 2017.